

ຖະແຫຼງການຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດວ່າ
ດ້ວຍຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກເພື່ອປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ
ຄໍາຖະແຫຼງການວ່າດ້ວຍສິດທິ ແລະ
ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງນິຕິບຸກຄົນ, ກຸ່ມຄົນ,
ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງສັງຄົມເພື່ອສິ່ງເສີມ ແລະ
ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ ແລະ
ສິດເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານອັນເປັນຫຼັກການສາກົນ
ຍັດຕິຂອງສະມັດຊາໃຫຍ່ເລກທີ 53/144
ລົງວັນທີ 9 ທັນວາ 1998

ຍັດຕິຂອງສະມັດຊາໃຫ່ຍເລກທີ 53/144 ລົງວັນທີ 9
ທັນວາ 1998

ຄໍາຖະແຫຼງການວ່າດ້ວຍສິດທິ ແລະ
ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງນິຕິບຸກຄົນ, ກຸ່ມຄົນ, ອົງການຈັດ
ຕັ້ງຂອງສັງຄົມເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ
ແລະ ສິດເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານອັນເປັນຫຼັກການສາກົນ

ຖະແຫຼງການຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດວ່າດ້ວຍຜູ້ທີ່
ເຮັດວຽກເພື່ອປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ

ພາສາ ລາວ/ Lao

Copyright © 2014

Cover/Layout: Prachoomthing

ປຶ້ມນີ້ ຖືກຂຽນຂຶ້ນເພື່ອປະໂຫຍດຂອງຜູ້
ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ ແລະ ຮຽນຮ້ອງໃຫ້ສະແດງ
ຄວາມຮັບຮູ້ເຖິງຜູ້ຂຽນ ເມື່ອມີການສໍາເນົາ
ຫລື ອ້າງເຖິງຂໍ້ຄວາມ

ພິມໂດຍ

Asian Forum for Human Rights and Development
(FORUM-ASIA)
66/2 Pan Road, Silom, Bang Rak, Bangkok, 10500 Thailand
Tel: +66 2 6379126
Fax: +66 2 6379128
Email: info@forum-asia.org
www.forum-asia.org

ຍັດຕິຂອງສະມັດຊາໃຫ່ຍເລກທີ 53/144 ລົງວັນທີ 9 ທັນວາ 1998
ສະບັບພາສາລາວ/ອັງກິດ

**ຄຳຖະແຫຼງການວ່າດ້ວຍສິດທິ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງນິຕິ
ບຸກຄົນ, ກຸ່ມຄົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງສັງຄົມເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ
ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ ແລະ
ສິດເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານອັນເປັນຫຼັກການສາກົນ**

ສະມັດຊາໃຫ່ຍ,

ຖະແຫຼງການຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດວ່າດ້ວຍຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກ
ເພື່ອປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ

ຄຳຖະແຫຼງການວ່າດ້ວຍສິດທິ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງນິຕິ
ບຸກຄົນ, ກຸ່ມຄົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງສັງຄົມເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງ
ສິດທິມະນຸດ ແລະ ສິດເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານອັນເປັນຫຼັກການສາກົນ

ຍັດຕິຂອງສະມັດຊາໃຫ່ຍເລກທີ 53/144 ລົງວັນທີ 9 ທັນວາ 1998
ສະບັບພາສາລາວ/ອັງກິດ

ສະມັດຊາໃຫ່ຍ

ເພື່ອຍືນຍັນເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງການປະຕິບັດຕາມຈຸດປະສົງ
ແລະ ຫລັກການ ຂອງກົດບັດສະຫະປະຊາຊາດສຳລັບການສົ່ງເສີມ
ແລະ ການປົກປ້ອງ ທຸກໆສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ
ສຳລັບໝົດທຸກຄົນໃນທຸກປະເທດບັນໂລກນີ້.

ໂດຍຍັງຍືນເຖິງ ຄວາມສຳຄັນຂອງຖະແຫຼງການສາກົນວ່າດ້ວຍ
ສິດທິມະນຸດ ແລະ ສິນທິສັນຍາສາກົນ ກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດ ເປັນ
ອົງປະກອບພື້ນຖານຂອງຄວາມພະຍາຍາມສາກົນ ເພື່ອສົ່ງເສີມ
ການເຄົາລົບທີ່ເປັນສາກົນ ແລະ ປະຕິບັດຕາມສິດທິມະນຸດ ແລະ

ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງກົດກະຕິກາສິດທິມະ
ນຸດອື່ນໆ ທີ່ຮັບຮອງດ້ວຍລະບົບພາຍໃນອົງການສະຫະປະຊາຊາດ
ເຊັ່ນດຽວກັນກັບ ໃນລະດັບພາກພື້ນ,

ໂດຍເນັ້ນໜັກວ່າ ປະເທດສະມາຊິກທັງໝົດຂອງວົງຄະນາຍາດ
ສາກົນຈະຕ້ອງປະຕິບັດຮ່ວມກັນ ແລະ ແຍກພັນທະຢ່າງແທ້ຈິງເພື່ອ
ສົ່ງເສີມ ແລະ ກະຕຸກຊຸກຍູ້ໃຫ້ເກີດການເຄົາລົບສິດທິມະນຸດ ແລະ
ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ສຳລັບໝົດທຸກຄົນ ໂດຍບໍ່ມີການຈຳແນກ
ທຸກຮູບແບບ, ລວມທັງຄວາມແຕກຕ່າງທາງເຊື້ອຊາດ, ສີຜິວ, ເພດ,
ພາສາ, ສາສະໜາ, ລະບົບການເມືອງ ຫລື ຄວາມຄິດເຫັນ
ທີ່ເຫັນຕ່າງ, ສັນຊາດ ຫຼື ຕົ້ນກຳເນີດທາງສັງຄົມ, ຊັບສົມບັດ,
ການກຳເນີດ ຫລື ສະຖານະ ແລະ ຍືນຍັນເຖິງ ຄວາມສຳ
ຄັນສະເພາະຂອງການບັນລຸເຖິງການຮ່ວມມືແບບສາກົນເພື່ອເສີມ
ຂະຫຍາຍຂໍ້ຜູກມັດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບກົດບັດສາກົນ,

ໂດຍຍອມຮັບເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງບົດບາດການຮ່ວມມືແບບສາກົນ
ແລະ ຄຸນຄ່າການເຮັດວຽກຂອງນິຕິບຸກຄົນ, ກຸ່ມຄົນ ແລະ ສະມາຄົມໃນ
ການປະກອບສ່ວນຢ່າງມີປະສິດທິຜົນເພື່ອກຳຈັດການລະເມີດສິດ
ທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ບຸກຄົນ
ລວມທັງການລະເມີດແບບເຊື້ອຊ້ອນ, ແບບເປີດເຜີນຫລືເປັນລະບົບ
ເຊັ່ນ ຜົນຈາກການຈຳແນກສີຜິວ, ທຸກຮູບແບບຂອງການເລືອກປະ
ຕິບັດທາງເຊື້ອຊາດ, ລັດທິລ້າອານານິຄົມ, ການຢູ່ພາຍໃຕ້ການປົກ
ຄອງ ຫລື ການບຽດຍຶດຂອງຕ່າງຊາດ, ການຮຸກຮານ ຫລື ຂົ່ມຂູ່ຕ່ອະ
ທິປະໄຕຂອງຊາດ, ຄວາມເປັນເອກະພາບຂອງຊາດ ຫລື ຄວາມ
ໝັ້ນຄົງຂອງຊາດ ແລະ ຈາກການປະຕິເສດທີ່ຈະຍອມຮັບສິດທິຂອງ
ພົນລະເມືອງເພື່ອຕັດສິນຊາຕາກຳດ້ວຍຕົນເອງ ແລະ ສິດທິຂອງພົນ
ລະເມືອງທຸກຄົນທີ່ຈະໃຊ້ອຳນາດອະທິປະໄຕເຕັມສ່ວນຕໍ່ຄວາມອຸດົມ
ສົມບູນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ,

ໂດຍຮັບຮູ້ວ່າ ສາຍພົວພັນລະຫວ່າງສັນຕິພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພສາກົນ
ແລະ ຄວາມຜາສຸກຕໍ່ສິດທິມະ ນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ

ຮັບຮູ້ວ່າຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຕາມສັນຕິພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພສາກົນ,

ໂດຍເນັ້ນໜັກວ່າສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານທັງໝົດແມ່ນ ເປັນສາກົນ, ຕັດແຍກອອກບໍ່ໄດ້, ຂຶ້ນຕໍ່ກັນ ແລະ ຕິດພັນກັນ ແລະ ຄວນ ສົ່ງເສີມ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເປັນທຳ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ ໂດຍປາ ສະຈາກອະຄະຕິຕໍ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນແຕ່ລະສິດທິ ແລະ ເສລີພາບ,

ໂດຍເນັ້ນໜັກທີ່ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ໜ້າທີ່ຕົ້ນຕໍ ເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ບົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີ ພາບຂັ້ນພື້ນຖານຢູ່ກັບລັດ, ໂດຍຮັບຮູ້ວ່າ ສິດທິ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງນິຕິບຸກຄົນ, ກຸ່ມຄົນ ແລະ ສະມາຄົມ ເພື່ອສົ່ງເສີມການເຄົາລົບ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມຮຽງວຽກກັບສິດທິມະນຸດ

ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ທັງໃນລະດັບປະເທດ ແລະ ສາກົນ, ຖະແຫລງການ:

ມາດຕາ 1

ບຸກຄົນມີສິດ ຕາມສິດທິສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນ ເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ເພື່ອພະຍາຍາມໃຫ້ແກ່ການບົກປ້ອງແລະຄວາມຮັບຮູ້ຕໍ່ສິດທິມະ ນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ທັງໃນລະດັບປະເທດ ແລະ ສາກົນ.

ມາດຕາ 2

1. ແຕ່ລະລັດມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ໜ້າທີ່ຕົ້ນຕໍ ເພື່ອ ບົກປ້ອງ, ສົ່ງເສີມ ແລະ ປະຕິບັດຕາມສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານທັງໝົດ. ອີກອັນໜຶ່ງ ດ້ວຍການຮັບ ຮອງເອົາບັນດາຂັ້ນຕອນ ຕາມທີ່ອາດມີຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອ ສ້າງເງື່ອນໄຂອັນຈຳເປັນທັງໝົດ ທາງດ້ານສັງຄົມ, ເສດ ຖະກິດ, ການເມືອງ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນໆ ເຊັ່ນດຽວກັນກັບ ການຮັບປະກັນໄວ້ໃນທາງກົດໝາຍ ເພື່ອຮັບປະກັນໝົດ ທຸກຄົນ ລວມມີນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ລວມໝູ່ ຢູ່ພາຍໃຕ້

ອຳນາດທາງກົດໝາຍອັນດຽວກັນ ແລະ ໄດ້ຮັບການປະຕິບັດ ສິດທິ ແລະ ເສລີພາບເຫລົ່ານັ້ນແບບດຽວກັນ,

2. ແຕ່ລະລັດຈະຮັບຮອງ ການອອກກົດໝາຍ, ການບໍລິຫານ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ຕາມທີ່ອາດມີຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອຮັບ ປະກັນວ່າສິດທິ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ທີ່ອ້າງອີງ ໃນຖະແຫລງການນີ້ ຮັບປະກັນໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ.

ມາດຕາ 3

ກົດໝາຍພາຍໃນປະເທດຈະຕ້ອງໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບກົດບັດສະຫະປະຊາ ຊາຊາດ ແລະ ພັນທະທາງສາກົນອື່ນໆຂອງລັດ ໃນຂົງເຂດສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ແມ່ນຂອບເຂດວຽກຂອງຕຸລາການຊຶ່ງສິດ ທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ຄວນຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ໄດ້ຮັບ ແລະ ການດຳເນີນການທັງໝົດ ທີ່ອ້າງອີງໃນຖະແຫລງການສະບັບນີ້ເພື່ອການສົ່ງເສີມ, ບົກປ້ອງ ແລະ ຮັບຮູ້ຢ່າງເລິກເຊິ່ງຕໍ່ກັບສິດທິ ແລະ ເສລີພາບເຫລົ່ານັ້ນໄດ້ຮັບການຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດ.

ມາດຕາ 4

ບໍ່ມີສ່ວນໃດໃນຖະແຫລງການນີ້ຈະຖືກຕີຄວາມວ່າໄປໃນທາງ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຫລື ຂັດກັບຈຸດປະສົງ ແລະ ຫລັກການຂອງ ກົດບັດສະຫະປະຊາຊາດ ຫລື ເປັນການຈຳກັດ ຫລື ທຳລາຍໃນກ ານກຳນົດຂອງຖະແຫລງການສາກົນວ່າດ້ວຍສິດທິມະນຸດ, ສົນທິ ສັນຍາສາກົນກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດ ແລະ ກົດກະຕິກຳສາກົນຕ່າງໆ ແລະ ພັນທະສັນຍາທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ໃນຂົງເຂດນີ້.

ມາດຕາ 5

ສຳລັບຈຸດປະສົງຂອງການສົ່ງເສີມ ແລະ ບົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ທັງໃນລະດັບປະເທດ ແລະ

ສາກົນ, ທຸກຄົນມີສິດຕາມສິດນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນດັ່ງນີ້:

- (ກ) ເພື່ອພົບປະ ຫລື ໂຮມຊຸມນຸມກັນ ໂດຍສັນຕິ;
- (ຂ) ເພື່ອຈັດຕັ້ງ, ຮ່ວມກຸ່ມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ, ສະມາຄົມ ຫລື ກຸ່ມຕ່າງໆ;
- (ຄ) ເພື່ອສືບສານ ກັບອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ ຫລື ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ.

ມາດຕາ 6

ທຸກຄົນມີສິດຕາມສິດນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນ ຄື:

- (ກ) ເພື່ອຮັບຮູ້, ສະແຫວງຫາ, ໄດ້ມາ, ຮັບເອົາ ແລະ ມີຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ລວມທັງການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ທີ່ເປັນວິທີທີ່ບັນດາສິດທິ ແລະ ເສລີພາບເຫລົ່ານັ້ນ ຖືປະຕິບັດຕາມ ຈົນເກີດຜົນໃນການອອກກົດໝາຍ, ລະບົບຕຸລາການ ຫລື ລະບົບບໍລິຫານພາຍໃນປະເທດ;
- (ຂ) ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນສິດທິມະນຸດ ແລະ ກົດກະຕິກາສາກົນຕ່າງໆທີ່ໄຂບັງຄັບ ເພື່ອຈັດພິມ, ແຈ້ງໃຫ້ຮູ້, ຫລື ເຜີຍແຜ່ໄດ້ຢ່າງອິດສະລະ ຕໍ່ກັບຄວາມຄິດເຫັນ, ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ຄວາມຮູ້ອື່ນໆກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານທັງໝົດ;
- (ຄ) ເພື່ອສຶກສາ, ສົນທະນາ, ຈັດຕັ້ງ ແລະ ຮັບເອົາຄວາມຄິດເຫັນໄປຕາມກົດໝາຍທີ່ກຳນົດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານທັງໝົດ ຜ່ານເຄື່ອງມືເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ວິທີການທີ່ເໝາະສົມອື່ນໆ ເພື່ອດຶງດູດໃຫ້ສາທາລະນະມີຄວາມສົນໃຈກັບເລື່ອງເຫລົ່ານັ້ນ.

ມາດຕາ 7

ທຸກຄົນມີສິດ ຕາມສິດນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນ ເພື່ອບັບປຸງ ແລະ ປຶກສາຫາລືເຖິງແນວຄວາມຄິດ ແລະ ຫຼັກການສິດທິມະນຸດໃໝ່ ແລະ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຍອມຮັບຕໍ່ບັນດາແນວຄິດ ແລະ ຫຼັກການເຫຼົ່ານັ້ນ.

ມາດຕາ 8

1. ທຸກຄົນມີສິດ ຕາມສິດນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນ ໃນການເຂົ້າເຖິງໄດ້ຢ່າງແທ້ຈິງ ບົນພື້ນຖານການບໍ່ເລືອກປະຕິບັດເພື່ອການມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນວຽກງານຂອງລັດຖະບານ ແລະ ວຽກງານສາທາລະນະຢູ່ໃນປະເທດຂອງເຂົາເຈົ້າ.
2. ສິດທິ ລວມເຖິງ ສິດຂອງນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນ ເພື່ອຢືນຢັນການວິພາກວິຈານກິດຈະການທາງສາທາລະນະ ແລະ ຂໍສະເໜີຕໍ່ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ແລະ ພາກສ່ວນອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອບັບປຸງການເຮັດໜ້າທີ່ຂອງເຂົາເຈົ້າ ແລະ ເພື່ອດຶງດູດຄວາມສົນໃຈ ໃຫ້ມີຄວາມເຄົາລົບອັນໃດກໍຕາມໃນການເຮັດວຽກ ທີ່ອາດຂັດຂວາງຫລື ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການສົ່ງເສີມ, ການປົກປ້ອງ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກຕໍ່ກັບສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ.

ມາດຕາ 9

1. ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ລວມທັງການສົ່ງເສີມ ແລະ ປຶກສາຫາລືສິດທິມະນຸດທີ່ໄດ້ອ້າງອີງໃນຖະແຫລງການສະບັບນີ້, ທຸກຄົນມີສິດ ຕາມສິດນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນ ເພື່ອໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຈາກການຟື້ນຟູແກ້ໄຂທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ຖືກປົກປ້ອງເມື່ອເກີດການລ່ວງລະມິດສິດທິເຫລົ່ານັ້ນ.
2. ດ້ວຍເຫດນີ້ ທຸກຄົນທີ່ສິດທິ ຫລື ເສລີພາບຖືກລະເມີດ ມີສິດທິທັງທີ່ເປັນບຸກຄົນ ຫລື ຜ່ານຕົວແທນທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ເພື່ອຮ້ອງຟ້ອງ ແລະ ການຮ້ອງ

ພ້ອງຈະໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາທັນທີ ໂດຍຜ່ານການເຮັດປະຊາມະຕິຕໍ່ໜ້າໜ່ວຍງານຕຸລາການ ຫລື ອຳນາດການປົກຄອງທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ທີ່ເປັນເອກະລາດ, ບໍລິາຊງ ແລະ ມີຄວາມສາມາດ ແລະ ໄດ້ຮັບອຳນາດໜ້າທີ່ຕັດສິນ ອີງຕາມກົດໝາຍ, ໃຫ້ການແກ້ໄຂ, ລວມທັງຄ່າຊົດເຊີຍຕ່າງໆທີ່ເນື່ອງມາຈາກການຖືກລະລວງລະເມີດສິດ ຫລື ເສລີພາບຂອງບຸກຄົນ ກໍຄືການບັງຄັບປະຕິບັດຄ່າຕັດສິນທີ່ໄຂ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ແລະ ຕັດສິນໃຫ້, ທັງໝົດໂດຍບໍ່ຕ້ອງຊັກຊ້າເກີນຄວນ.

3. ໃນທາງດຽວກັນ, ທຸກຄົນມີສິດຕາມສິດນິຕິບຸກຄົນແລະຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນ ອີກອັນໜຶ່ງ:

(ກ) ເພື່ອຮ້ອງພ້ອງກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍ ແລະ ການກະທຳຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ລັດ ເປັນສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ທັງໝົດການຈັດຕັ້ງ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບການລ່ວງລະເມີດສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ, ໂດຍການຮ້ອງທຸກຫລື ວິທີອື່ນໆທີ່ເໝາະສະສົມ ຕໍ່ກັບອົງການຕຸລາການ, ບຸລິຫານ ຫລື ນິຕິບັນຍັດພາຍໃນປະເທດ ຫລື ອົງການອື່ນໆທີ່ມີຄວາມສາມາດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບົບກົດໝາຍຂອງລັດ, ຊຶ່ງຈະທຳການຕັດສິນໃຫ້ກັບຄຳຮ້ອງພ້ອງຂອງພວກເຂົາໂດຍບໍ່ຊັກຊ້າ;

(ຂ) ເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການເຮັດປະຊາມິຕິ, ການດຳເນີນຄະດີ ແລະ ການໂຕ້ສວນ ເພື່ອທີ່ຈະມີແບບແຜນຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບການປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍຂອງປະເທດ ແລະ ທີ່ສາມາດປະຕິບັດຕາມພັນທະສັນຍາ ແລະ ພັນທະກໍລະນີຕ່າງໆທາງສາກົນ;

(ຄ) ເພື່ອສະເໜີ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫລືອທາງດ້ານກົດໝາຍ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ຫລື ໃຫ້ຄຳແນະນຳ ແລະ ຄວາມຊ່ວຍເຫລືອອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ.

4. ໃນທາງດຽວກັນ, ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງ ແລະ ເພື່ອໃຫ້ເປັນໄປຕາມກົດກົດຕິກາ ແລະ ຂະບວນການສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ທຸກຄົນມີສິດ ຕາມສິດນິຕິບຸກຄົນແລະ ຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນ ທີ່ຈະເຂົ້າເຖິງ ແລະ ສື່ສານກັບໜ່ວຍງານສາກົນທີ່ມີໜ້າທີ່ທົ່ວໄປ ຫລື ສະເພາະເຈາະຈົງໃນການພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງທຸກທີ່ກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ໂດຍບໍ່ຖືກກົດກັ້ນ.

5. ລັດຄວນດຳເນີນການສອບສວນໂດຍທັນທີ ຢ່າງທ່ຽງທຳ ຫລື ຮັບປະກັນວ່າຈະມີການສືບສວນເມື່ອມີເຫດການທີ່ໜ້າເຊື່ອຖືໄດ້ວ່າການລະເມີດສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ໄດ້ເກີດຂຶ້ນໃນດິນແດນທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ອຳນາດກົດໝາຍລັດນັ້ນ.

ມາດຕາ 10

ບໍ່ມີບຸກຄົນໃດຈະຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມ ໂດຍການກະທຳຫລືການບໍ່ປະຕິບັດຕາມໃນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງເຮັດ ທີ່ເປັນການລະເມີດສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ບຸກຄົນຈະບໍ່ຖືກລົງໂທດ ຫລື ໄດ້ຮັບການປະຕິບັດແບບບໍ່ລະບົກໃດໆໃນການປະຕິເສດການກະທຳດັ່ງກ່າວ.

ມາດຕາ 11

ທຸກຄົນມີສິດຕາມສິດນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນ ໃນການປະກອບອາຊີບ ຫລື ວິຊາຊີບທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ. ທຸກຄົນທີ່ປະກອບອາຊີບນັ້ນ ສາມາດສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ກຽດສັກສີ, ສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານຂອງບຸກຄົນອື່ນຄວນເຄົາລົບສິດທິແລະ ເສລີພາບເຫລົ່ານັ້ນ ແລະ ປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານໃນປະເທດ ແລະ ສາກົນກ່ຽວກັບກົດລະບຽບການປະພຶດ ຫລື ຈົນຍາບັນທາງດ້ານວິຊາຊີບ.

ມາດຕາ 12

1. ທຸກຄົນມີສິດຕາມສິດນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມໃນກົດຈະກຳໂດຍສັນຕິ ເພື່ອຕໍ່ຕ້ານການລະເມີດ

- ສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ.
- ລັດຕ້ອງດຳເນີນມາດຕະການທີ່ຈຳເປັນທັງໝົດ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີການປົກປ້ອງ ຈາກໜ່ວຍງານທີ່ມີອຳນາດ ໃຫ້ກັບໝັກທຸກຄົນ ຕາມສິດນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນ ເພື່ອຕໍ່ຕ້ານການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ, ການຂົ່ມຂູ່, ທີ່ພົວພັນກັບການຈຳແນກ, ການກົດດັນ ຫລື ດ້ວຍວິທີການທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ທີ່ເປັນຜົນຈາກການທີ່ບຸກຄົນນັ້ນໄດ້ໃຊ້ສິດ ຢ່າງຊອບດ້ວຍກົດໝາຍ ທີ່ອ້າງໃນຖະແຫລງການສະບັບນີ້.
 - ໃນທາງກ່ຽວພັນກັບເລື່ອງນີ້ ທຸກຄົນມີສິດ ຕາມສິດນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນ ທີ່ຈະຖືກປົກປ້ອງ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ພາຍໃຕ້ກົດໝາຍພາຍໃນປະເທດ ເພື່ອຕໍ່ຕ້ານຫລື ຄັດຄ້ານ ຢ່າງສັນຕິ ຕໍ່ກິດຈະກຳ ແລະ ການກະທຳໃດໆ ລວມເຖິງ ການລະເວັ້ນ ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບລັດ ຊຶ່ງສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດການລະເມີດສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ເຊັ່ນ ດຽວກັນກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທີ່ເກີດຈາກກຳມະຄົນ ຫລື ສ່ວນບຸກຄົນ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການນຳໃຊ້ຫຼັກສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ

ມາດຕາ 13

ທຸກຄົນມີສິດຕາມສິດນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນເພື່ອຈະຮ້ອງຂໍ, ໄດ້ຮັບ ແລະ ໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທັງຫລາຍເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ໂດຍສັນຕິວິທີ ຕາມມາດຕາ 3 ຂອງຖະແຫລງການນີ້.

ມາດຕາ 14

- ລັດມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການດຳເນີນມາດຕະການດ້ານນິຕິບັນຍັດ, ຕຸລາການ ແລະ ບໍລິຫານ ຫລື ມາດຕະ

- ການອື່ນໆ ທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອເປັນນການສົ່ງເສີມ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ຂອງທຸກຄົນພາຍໃນອຳນາດແຫ່ງກົດໝາຍລັດນັ້ນ ຕໍ່ກັບສິດທິທາງດ້ານພົນລະເມືອງ, ການເມືອງ, ເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທຳ.
- ມາດຕະການດັ່ງກ່າວ ຄວນລວມມີ:
 - (ກ) ຈັດພິມ ແລະ ຈັດໃຫ້ມີກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບພາຍໃນ ແລະ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກົດກະຕິກາທີ່ນຳໃຊ້ທາງສາກົນກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດເພື່ອເຜີຍແຜ່ຢ່າງກວ້າງຂວາງ;
 - (ຂ) ການເຂົ້າເຖິງເອກະສານຂອງສາກົນກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດໄດ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນ ແລະ ສະເໝີພາບກັນ ລວມທັງບັດລາຍງານຕ່າງໆຕາມໄລຍະເວລາຂອງລັດ ຕໍ່ກັບໜ່ວຍງານທີ່ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ ໂດຍສົນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍສິດທິມະນຸດ ຊຶ່ງລັດເປັນພາຄີ ເຊັ່ນດຽວກັບບົດບັນທຶກການປຶກສາຫາລືແລະລາຍງານຢ່າງເປັນທາງການຂອງອົງການເຫຼົ່ານີ້.
 - ລັດຕ້ອງຮັບປະກັນ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ບັບປຸງສະຖາບັນແຫ່ງຊາດ ທີ່ເປັນເອກະລາດເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ອຳນາດແຫ່ງກົດໝາຍລັດນັ້ນ ຫລື ບໍ່ກໍເປັນໜ່ວຍງານຕິດຕາມກວດກາ, ກຳມາທິກາສິດທິມະນຸດ ຫລື ຮູບແບບຂອງສະຖາບັນແຫ່ງຊາດອື່ນໆ.

ມາດຕາ 15

ລັດມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການສອນສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີ ພາບຂັ້ນພື້ນຖານໃນການສຶກສາທຸກລະດັບຂຶ້ນ ແລະ ຮັບປະກັນວ່າຜູ້ຮັບຜິດຊອບທັງປວງໃນການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ນັກກົດໝາຍ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ບັງຄັບການປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ, ບຸກຄະລາກອນຂອງໜ່ວຍງານຕ່າງໆ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ລັດ ໄດ້ສອດແຊກການສິດສອນສິດສອນສິດທິມະນຸດໄວ້ໃນຫລັກສູດການຝຶກອົບຮົມຢ່າງເໝາະສົມ.

ມາດຕາ 16

ບຸກຄົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ ແລະ ສະຖາບັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການຊ່ວຍໃຫ້ສາທາລະນະໄດ້ມີຈິດສຳນຶກຫຼາຍຂຶ້ນຕໍ່ກັບຄໍາຖາມຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ໂດຍຜ່ານກິດຈະກຳຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ການສຶກສາ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການເຮັດບົດຄົ້ນຄ້ວາໃນສາຂາເຫຼົ່ານີ້ທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ເກີດຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ, ຄວາມອົດທົນ, ຄວາມສະຫງົບສຸກ ແລະ ຄວາມປອງດອງພາຍໃນຊາດ ລະຫວ່າງທຸກກຸ່ມເຊື້ອຊາດ ແລະ ສາສະໜາ ທັງໝົດ ໂດຍຄໍານຶງເຖິງຄວາມເປັນມາຂອງສັງຄົມ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ມີຫລາກຫລາຍໃນການປະຕິບັດກິດຈະກຳຕ່າງໆຂອງພວກເຂົາ.

ມາດຕາ 17

ໃນການໃຊ້ສິດ ແລະ ເສລີພາບທີ່ບັນຍັດໄວ້ໃນຖະແຫລງການສະບັບນີ້ ທຸກຄົນມີສິດ ຕາມສິດນີ້ຕໍ່ບຸກຄົນ ແລະ ຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນ ຈະຕ້ອງຢູ່ພາຍໃຕ້ຂໍ້ຈຳກັດທີ່ສອດຄ່ອງກັບພັນທະສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍນັ້ນ ເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ເຄົາລົບຢ່າງເໝາະສົມໃນສິດທິ ແລະ ເສລີພາບຂອງບຸກຄົນອື່ນ ແລະ ຕອບສະໜອງກັບຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານສິນທໍາ, ຄວາມສະຫງົບ ແລະ ສະຫວັດດີການທົ່ວໄປໃນສັງຄົມປະຊາທິປະໄຕ.

ມາດຕາ 18

1. ທຸກຄົນມີໜ້າເຊິ່ງກັນແລະກັນແລະພາຍໃນຊຸມຊົນທີ່ບຸກຄົນນັ້ນສາມາດພັດທະນາຕົນເອງໄດ້ຢ່າງເສລີ ແລະ ເປັນອິດສະຫຼະເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້.
2. ບຸກຄົນ, ກຸ່ມຄົນ, ສະຖາບັນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ ມີບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບທີ່ສໍາຄັນ ໃນ

ການປົກປ້ອງປະຊາທິປະໄຕ, ສົ່ງເສີມສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ປະກອບສ່ວນ ໃຫ້ແກ່ການສົ່ງເສີມ ແລະ ຄວາມກ້າວໜ້າທາງສັງຄົມ, ສະຖາບັນ ແລະ ຂະບວນການທີ່ເປັນປະຊາທິປະໄຕ.

3. ບຸກຄົນ, ກຸ່ມຄົນ, ສະຖາບັນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ ຍັງມີບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບທີ່ສໍາຄັນ ໃນການປະກອບສ່ວນ ອັນເໝາະສົມເພື່ອການສົ່ງເສີມຄໍາສັ່ງໃນ ການປົກປ້ອງສິດທິຂອງໝົດທຸກຄົນ ໃນສັງຄົມ ແລະ ສາກົນ ທີ່ສິດທິ ແລະ ເສລີພາບ ໄດ້ບັນຍັດໄວ້ໃນຖະແຫລງການສາກົນວ່າດ້ວຍສິດທິມະນຸດ ແລະ ກົດກະຕິກາອື່ນໆກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນ.

ມາດຕາ 19

ບໍ່ມີຂໍ້ຄວາມໃດໃນຖະແຫລງການນີ້ຈະນໍາໄປຕີຄວາມໝາຍໄປໃນທາງໃຫ້ບຸກຄົນ, ກຸ່ມຄົນ ຫລື ອົງກອນຂອງສັງຄົມໃດໜຶ່ງ ຫລື ລັດໃດໜຶ່ງທີ່ຈະມີສິດໃນກິດຈະກຳຫລືການກະທໍາໃດທີ່ແນໃສ່ການທໍາລາຍສິດທິ ແລະ ເສລີພາບໃດໆ ທີ່ກ່າວໄວ້ໃນຖະແຫລງການນີ້.

ມາດຕາ 20

ບໍ່ມີຂໍ້ຄວາມໃດໃນຖະແຫລງການນີ້ ຈະນໍາໄປຕີຄວາມໝາຍເພື່ອຍອມໃຫ້ລັດສະໜັບສະໜູນ ແລະ ສົ່ງເສີມກິດຈະກຳຂອງບຸກຄົນ, ກຸ່ມຄົນ, ສະຖາບັນ ຫລື ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານໃນທາງທີ່ຂັດກັບບົດບັນຍັດຂອງກົດບັດແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ.